

Stockholm 2026-10-07

Finansinspektionens frågor och svar om regelverket för värdepappersfonder – förslag till ändringar och förtydliganden

Fondbolagens förening välkomnar Finansinspektionens (FI) initiativ för att öka transparensen genom att publicera *Frågor och svar om regelverket för värdepappersfonder* (vägledningen). Vägledningen klargör inspektionens syn på regelverkets tillämpning. Sådan vägledning kan bidra till ökad förutsebarhet och en mer enhetlig rättstillämpning. Vägledningen ger också aktörer som föreningen en möjlighet att analysera och återkoppla kring FI:s ställningstaganden utan att hänvisa till enskilda ärenden.

Omkring tre av fyra fonder som marknadsförs i Sverige är i dag etablerade i andra medlemsstater inom EU.¹ Krav som ställs på svenska värdepappersfonder får därför inte medföra konkurrensnackdelar i förhållande till utländska fondföretag som marknadsförs till svenska investerare utan att det är sakligt motiverat. Det är därför viktigt att vägledningen är tydlig, proportionerlig och, där det är relevant, beaktar den harmonisering som har skett på EU-nivå.

Föreningen vill framföra ett antal synpunkter på vägledningen. Synpunkterna avser FI:s praxis i fråga om fondnamn och de ändringar av fondbestämmelserna som enligt vägledningen typiskt sett kräver underrättelse till andelsägarna enligt 4 kap. 9 a § LVF².

¹ Föreningens beräkning baserad på uppgifter i FI:s företagsregister.

² Lag (2004:46) om värdepappersfonder.

1. Fondens namn och rättsliga ställning

Vad har Finansinspektionen för praxis när det gäller fonddamn?

Föreningen anser att det tröskelvärde på 90 procent som anges i vägledningen är högre än de nivåer som tillämpas i flera relevanta internationella tillsynsmodeller och riskerar att medföra konkurrensnackdelar för svenska fondbolag.

Enligt vägledningen ska en värdepappersfond vars namn anger ett visst tillgångsslag eller en geografisk inriktning som utgångspunkt placera minst 90 procent av fondförmögenheten i det angivna tillgångsslaget eller med den angivna geografiska inriktningen. Något motsvarande generellt kvantitativt tröskelvärde har inte harmoniserats på EU-nivå. Det tröskelvärde som anges i vägledningen är emellertid högre än de nivåer som förekommer i andra länder³ vilket medför konkurrensnackdelar för svenska fonder.

För att bedöma om även ett lägre kvantitativt tröskelvärde kan tillgodose syftet att säkerställa att fonddamnet inte är vilseledande är nivåerna i närliggande tillsynsmodeller relevanta. Esmas *Riktlinjer för fonddamn som innehåller ESG- eller hållbarhetsrelaterade begrepp*⁴ (riktlinjerna) avser visserligen andra slags begrepp i fonddamn, men behandlar samma principiella fråga om hur stor andel av fondens investeringar ska motsvara namnet. Enligt riktlinjerna ska minst 80 procent av fondens investeringar användas för att uppnå de miljörelaterade eller sociala egenskaper eller mål för hållbara investeringar som följer av de bindande delarna av fondens investeringsstrategi för att fonden ska få använda hållbarhetsrelaterade begrepp i namnet.⁵

I den slutrapport som publicerades efter samrådet om förslaget till riktlinjerna bedömer Esma att 80 procent är en nivå som bör säkerställa att en tillräckligt stor del av fondens tillgångar investeras i linje med fonddamnet för att motsvara investerarnas grundläggande förväntningar. I bedömningen beaktas även befintliga tillsynsmodeller för fonddamn, däribland SEC:s⁶ namnregel⁷ (namnregeln).⁸ Namnregeln är mer direkt jämförbar med FI:s praxis än Esmas riktlinjer, eftersom den innebär att en fond vars namn anger ett visst investeringsfokus, exempelvis en viss bransch eller geografisk inriktning, under normala omständigheter ska investera minst 80 procent av tillgångarnas värde i enlighet med detta investeringsfokus.⁹ De remissvar som publicerades i samband med samrådet ger dessutom stöd för att tröskelvärden under 80 procent förekommer i andra medlemsstater.¹⁰

³ Se t.ex. BaFins *Fondskategorien-Richtlinie*.

⁴ Riktlinjer om fonddamn som innehåller ESG- eller hållbarhetsrelaterade begrepp, [ESMA34-1592494965-657](#).

⁵ Riktlinjerna s. 8 f.

⁶ U.S. Securities and Exchange Commission.

⁷ Rule 35d-1 under the Investment Company Act of 1940, se 17 CFR 270.35d-1.

⁸ Se *Esma Final Report - Guidelines on funds' names using ESG or sustainability-related terms (ESMA34-472-440)*, s. 12.

⁹ Se *U.S. Securities and Exchange Commission 2025-26 Names Rule FAQs*, avsnittet "Adoption or Revision of 80% Investment Policy".

¹⁰ Se bl.a. VÖIG:s svar på fråga 2, där det anges att den österrikiska tillsynsmyndigheten FMA:s praxis innebär ett tröskelvärde på 51 procent för vissa fonddamn och att den tyska tillsynsmyndigheten BaFins riktlinjer föreskriver ett tröskelvärde på mer än 50 procent för vissa fonddamn. Se även German Savings Banks Associations svar på fråga 2, där det anges att BaFin och CSSF tillämpar ett minimitröskelvärde på 50 procent för olika fonddamn. Jfr även Irish Funds svar på fråga 2, där en nivå på 70 procent förordas med hänvisning till etablerad praxis för diversifiering i befintliga fonder.

Föreningen anser att vägledningen ska ändras så att det kvantitativa tröskelvärdet sänks från 90 till 80 procent. De internationella jämförelserna ger stöd för att ett tröskelvärde på 80 procent är tillräckligt för att säkerställa att fondnamnet inte är vilseledande. En sänkning skulle minska konkurrensnackdelarna för svenska fonder.

2. Underrättelse till andelsägare enligt 4 kap. 9 a och b §§ LVF

Ändringar av fondbestämmelser kan medföra att andelsägarna ska informeras om ändringarna. UCITS-direktivet innehåller inte någon *allmän* reglering av vilka ändringar av fondbestämmelserna som medför att andelsägarna ska informeras eller på vilket sätt informationen ska lämnas.¹¹ Kraven kan därför skilja sig åt mellan medlemsstaterna. Enligt föreningens bedömning ställer svensk praxis väsentligt högre informationskrav än relevanta fondjurisdiktioner inom EU.

I LVF anges att FI vid godkännande av ändrade fondbestämmelser får besluta att berörda andelsägare ska underrättas om ändringarna. Om en ändring är av väsentlig betydelse ska myndigheten dessutom besluta att berörda andelsägare ska ges möjlighet att lösa in sina fondandelar innan ändringen börjar tillämpas.¹² Förarbetena till LVF ger stöd för att skilja mellan tre kategorier av ändringar utifrån deras betydelse för andelsägarna:

1. Den första omfattar sådana ändringar av väsentlig betydelse som berörda andelsägare ska underrättas om, exempelvis större förändringar av placeringsinriktningen och höjda avgifter.¹³
2. Den andra omfattar ändringar som inte är av väsentlig betydelse men som det ändå är viktigt att andelsägarna informeras om, exempelvis namnbyte på fonden.
3. Den tredje omfattar ändringar som varken är väsentliga eller annars har sådan betydelse för andelsägarna att information behöver lämnas, exempelvis språkliga och redaktionella ändringar.¹⁴

Kravet på att berörda andelsägare ska underrättas innebär inte i sig att informationen måste lämnas individuellt till varje andelsägare. Detta kommer exempelvis till uttryck i den särskilda övergångsbestämmelsen om val av likviditetshanteringsverktyg. Enligt bestämmelsen får FI besluta att andelsägarna ska underrättas genom information på fondbolagets eller förvaltningsbolagets webbplats och genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar.¹⁵ Även om bestämmelsen gäller en särskild övergångssituation visar den att lagstiftaren har godtagit att andelsägarnas informationsbehov kan tillgodoses på annat sätt än genom en individuell underrättelse. Stöd för en sådan tolkning finns även i tidigare förarbetsuttalanden till LVF.¹⁶

På den svenska fondmarknaden utgör sparande där andelsägaren är direktkund hos fondbolaget endast en begränsad andel av den samlade fondförmögenheten. Enligt föreningens statistik uppgick andelen till 7 procent vid utgången av juni 2026.¹⁷ En betydande andel av fondsparandet sker i stället genom distributörer eller andra

¹¹ Direktivet innehåller dock särskilda informationskrav i vissa reglerade situationer, se exempelvis artiklarna 43 och 64 i UCITS-direktivet.

¹² Se 4 kap. 9 a och 9 b §§ LVF.

¹³ Se prop. 2002/03 :150 s. 310 och prop. 2010/11:135 s. 242 och 298.

¹⁴ Se prop. 2010/11:135 s. 242 f.

¹⁵ Se punkten 3 i övergångsbestämmelserna till lagen (2026:908) om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder och prop. 2025/26:186 s. 256.

¹⁶ Se prop. 2002/03:150 s. 310 f. och prop. 2010/11:135 s. 244.

¹⁷ Fondbolagens förening, *Fondsparandet efter sparkategori – 2026*, första halvåret, 21 augusti 2026.

mellanhänder. Vid sådant sparande regleras informationskraven i den lagstiftning som gäller för dessa aktörer. Exempelvis ska ett värdepappersinstitut vidarebefordra information till sina kunder om sådana fondbestämmelseändringar som är av väsentlig betydelse för fondens andelsägare.¹⁸ Syftet är enligt förarbetena till LVF att information som andelsägaren inte kan avstå från ska nå fram genom distributionskedjan.¹⁹ Någon skyldighet för ett värdepappersinstitut att vidarebefordra information om andra ändringar av fondbestämmelser än sådana som är av väsentlig betydelse finns inte. Regleringen ger således uttryck för att lagstiftaren har gjort åtskillnad mellan ändringar som är av väsentlig betydelse och andra ändringar när det gäller behovet av att säkerställa att informationen vidarebefordras genom distributionskedjan.

Nuvarande praxis, med skyldighet för fondbolag att göra individuella utskick även vid icke väsentliga ändringar av fondbestämmelserna, medför inte någon motsvarande förstärkning av investerarskyddet utan snedvrider konkurrensen mellan direktsparande i fondbolagen relativt distribution via mellanhänder. Svenska fonder får därtill väsentligt mer kostsamma informationskrav än den stora andelen utländska fonder på den svenska marknaden.

Föreningen anser att individuell underrättelse endast ska krävas vid ändringar som är av väsentlig betydelse för berörda andelsägare, det vill säga ändringar som på ett mer ingripande sätt påverkar fondens egenskaper eller villkoren för investeringen. Underrättelse om andra ändringar som har betydelse för andelsägarna ska kunna lämnas på ett mindre betungande sätt, exempelvis på fondbolagets webbplats. Övriga ändringar ska inte aktualisera något informationskrav. En sådan ordning ligger i linje med förarbetsuttalandena och regleringen av informationsflödet genom distributionskedjan.

Föreningen har därtill särskilda invändningar när det gäller de exempel på icke väsentliga ändringar som enligt vägledningen ska föranleda underrättelse. Flera av dessa är av sådan karaktär att de inte riskerar att försämra andelsägarnas ställning över huvud taget. Nuvarande underrättelsekrav riskerar att skapa ett informationsöverflöd och administrativa kostnader som ytterst bärs av fondspararna och framstår därför som oproportionerligt. Vidare riskerar kostsamma krav på individuella utskick att kontraproduktivt motverka förbättringar och kostnadsbesparingar för andelsägarna.

Ändringar som typiskt sett kräver underrättelse men som gäller omedelbart (4 kap. 9 a § LVF)

Andelsklasser

Föreningen anser att den praxis som kommer till uttryck i punkten 2 ska ändras. Enligt punkten kräver införandet av en ny andelsklass typiskt sett underrättelse när fondens befintliga andelsklasser har prestationsbaserad förvaltningsavgift och den nya andelsklassen i stället har en högre fast förvaltningsavgift. Den nya andelsklassen medför emellertid inte i sig någon förändring av avgiftsvillkoren för de befintliga andelsklasserna. Det är därför svårt att se varför dess avgiftsmodell skulle ge upphov

¹⁸ 9 kap. 19 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och 4 kap. 12 § första stycket fjärde meningen LVF.

¹⁹ Se prop. 2010/11:135 s. 248 f. och s. 338.

till ett sådant informationsbehov för befintliga andelsägare att underrättelse är motiverad.

Derivat

Föreningen anser att punkten 2 behöver avgränsas. Att fondens möjlighet att använda derivatinstrument utvidgas från effektivisering av förvaltningen till att även omfatta användning som ett led i placeringsinriktningen motiverar inte i sig att andelsägarna underrättas. Det är endast om utvidgningen påverkar fondens karaktär, placeringsinriktning eller riskprofil på ett sätt som har betydelse för andelsägarna eller innebär ett ökat utrymme att använda hävstång, som en underrättelse är motiverad.

Föreningen anser även att punkten 4 behöver avgränsas. Att fondens möjlighet att använda derivatinstrument denominerade i svensk valuta utvidgas till att även omfatta instrument denominerade i utländsk valuta behöver inte innebära att fondens placeringsinriktning eller riskprofil ändras, exempelvis om den valutaexponering som uppkommer säkras. En sådan utvidgning motiverar därför inte i sig att andelsägarna underrättas. Punkten ska i stället begränsas till situationer där den utvidgade möjligheten att använda derivatinstrument denominerade i utländsk valuta påverkar fondens placeringsinriktning eller riskprofil på ett sätt som har betydelse för andelsägarna.

För båda punkterna ska formen för en eventuell underrättelse avgöras utifrån om ändringen är av väsentlig betydelse för andelsägarna eller om den, utan att vara väsentlig, ändå har sådan betydelse att det är viktigt att andelsägarna informeras.

Index

Föreningen anser att den praxis som kommer till uttryck under rubriken Index ska ändras. Situationen avser att en indexfond byter index men behåller samma inriktning. Ett byte av index behöver inte i sig innebära någon förändring av fondens placeringsinriktning eller riskprofil, exempelvis när det befintliga indexet ersätts med ett likvärdigt index. I en sådan situation är det svårt att se att bytet medför ett sådant informationsbehov för andelsägarna att en underrättelse är motiverad. Om ett indexbyte däremot får konsekvenser för fondens placeringsinriktning eller riskprofil får behovet av underrättelse bedömas utifrån dessa konsekvenser. Det är emellertid en annan situation än den som beskrivs i vägledningen.

Föreningen anser att samma bedömning ska gälla vid byte av index i en indexnära fond där indexet anges i fondbestämmelserna, om bytet inte förändrar fondens placeringsinriktning eller riskprofil.

Försäljning och inlösen

Föreningen anser att den praxis som kommer till uttryck i punkterna 1–3 ska ändras.

Ett borttagande eller en sänkning av inlösenavgiften innebär att kostnaden för att lösa in fondandelar minskar. Ett borttagande eller en sänkning av minimibeloppet för ytterligare teckning innebär på motsvarande sätt att möjligheten att investera ytterligare i fonden utvidgas. Ändringarna medför således inte mer betungande villkor för de berörda andelsägarna och ger typiskt sett inte upphov till ett sådant informationsbehov att underrättelse är motiverad. Ett krav på underrättelse framstår

därför inte som proportionerligt, särskilt eftersom kostnaderna för sådana informationsinsatser ytterst belastar fondspararna.

Varken LVF eller fondföreskrifterna²⁰ innehåller något uttryckligt krav på att fondbolagets bryttid ska anges i fondbestämmelserna. En uppgift som frivilligt har tagits in i fondbestämmelserna ska inte, när uppgiften ändras, medföra ett krav på underrättelse som inte skulle ha aktualiserats om uppgiften i stället hade lämnats på annat håll. En annan ordning skulle missgynna fondbolag som har valt att lämna mer utförlig information i fondbestämmelserna och skapa incitament att inte ta in sådana uppgifter. Informationen framstår dessutom som obehövlig för många sparare, eftersom cirka 90 procent av fondsparandet sker genom distributörer eller andra mellanhänder. Dessa aktörer tillämpar en egen bryttid gentemot kunden vilken kan infalla vid en annan tidpunkt än fondbolagets bryttid. Dessa mellanhänder har inget obligatoriskt krav på att informera om ändringar av sina bryttider till befintliga kunder. En särskild underrättelse om en ändring av den bryttid som anges i fondbestämmelserna förstärker inte investerarskyddet och framstår som oproportionerlig i förhållande till motsvarande regler för distributörer och mellanhänder.

Övrigt

Föreningen anser att den praxis som kommer till uttryck i punkten 2 ska ändras. En ändring av utdelningstidpunkten påverkar varken andelsägarnas rätt till utdelning eller utdelningens storlek och är av administrativ karaktär. Ändringen medför därför inte i sig ett sådant informationsbehov att individuell underrättelse till andelsägarna är motiverad. Information om den aktuella utdelningstidpunkten kan i stället göras tillgänglig på fondbolagets webbplats som en del av den löpande informationen om fonden.

Som jämförelse kan noteras att information om utdelning och utdelningstidpunkt i noterade aktiebolag normalt lämnas genom offentliggörande av bolagsstämans beslut. Detta illustrerar att informationsbehovet kan tillgodoses genom offentliggörande utan riktade informationsinsatser till varje andelsägare.

FONDBOLAGENS FÖRENING

Fredrik Nordström
vd

Angelica Thornquist Lavicka
senior jurist

²⁰ Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder.